

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:

egész évre 150.— L., félévre 85.— L.

Egyes szám ára 4.— L.

Külföldre egész évre 250.— L.

Laptulajdonos: Magyar Nép R. T.

Főszerkesztő: Gyallay Domokos.

Felelős szerkesztő és ügyv. igazgató:
dr. Szász Ferenc.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

CLUJ,

Strada Baron L. Pop 5. szám.

Megjelenik minden szombaton.

Őfelsége születésnapját ünnepli az egész ország.

Ismét egy olyan pillarathoz érkeztünk, amikor meg kell állni, hogy ünnepeljünk egy férfit, aki öntudatosan, éles elmével és messze tekintő szemekkel, erős kezében tartja valamennyiünk sorsát. Ez a férfias férfi mintaképe lehet bármilyen birodalom fejének: ez a férfi Őfelsége a király.

Európa lángokban áll. A tűz elharapózni készül és pusztít, hamuvá olvaszt társadalmakat, népeket és nemzeteket. Nem lehet mindig és különösen ma nem a sorszerúségre hivatkozni, a sorsot is lehet meggyepőzni, lehet irányítani is bizonyos mértékig, ha olyan intézői vannak, mint Őfelsége, aki mindaddig és Isten segítségével a jövőben is távol tudja tartani országától és népeitől a bajt, a pusztulást, a veszélynek ezekben az iktóztatós felelősségű napjaiban.

A férfikor delére érkezelt uralkodó éretten és bölcsen, fáradhatatlan telterővei, mindig éberben figyelve arra, ami körülöttünk történik, hűségese munkatársai segítségével elérte azt, ami ma legfőbb jó, elérte azt, hogy biztosította számunkra a békét. Csak távolról ismerjük azokat a szörnyűségeket, amiket még távolról is rossz hallani és szívelszorító tudni, hogyan hull el az

ifjuság színe-java és hogyan hullanak a pusztulásba gyönyörű, remek nagyvárosok, amelyek még tegnap a kultúra és civilizáció otthonai voltak. Amikor kő török le kőről és a repülő halál száguldja be Európa légitereit, nálunk kéken derül az ég es nemcsak a mai napunk tetszik biztcsnak, de bizni tudunk abban, hogy holnap sem következik be ránk semmiféle meglepetés. És ez a bizalom onnan árad el szívünkben, hogy egy országvezérő hatalom óriási gépezetének titokzatos esavarjainál, kerekeinél és szelepeinél azt a Királyt látjuk ott, aki már bizonyosságot tett róla, hogy nyugodtan élhetünk és dolgozhatunk, végezhetjük napi munkánkat, polgári teendőinket mindaddig, amig olyan nagy Gépészünk van, mint Őfelsége II. Károly. A helyzet tényleges felismerése mon-

datja ezt el velünk és velünk együtt ez ország minden polgárával, fajra, felekezetre, vallásra és osztályra való tekintet nélkül.

Tökéletes az a hit, bizalom és szeretet, amellyel Románia népei az Uralkodót körülveszik. Országépítő munkáját színről színre látjuk és előnyeit napról napra élvezzük. A káosz-ból teremtett harmónikus egészlet és a viszályok

és gyűlölködések helyébe iktatta a testvéri együttműködést. És most bölcs politikájával és nagy diplomáciai tehetségével megvédi és megőrzi mindnyájunk számára, amit alkotott.

Negyvenhatodik születésnapján tiszta szívvel kívánjuk, hogy Románia munkás és nagy Uralkodója, országa javára, sokáig éljen!

Erős várunk nekünk az Isten!

A hadi gépek szörnyű zaját lélekben mi is halljuk és megszenvedjük. A rádió elhozza az egymásnak feleselő és egymásra fenekedő szónoklatok dühös áradatát. Halljuk menekültek elbeszéléseit a háború borzalmairól, anyák kiáltását elvesztett gyermekeik után, összeomló házak, robbanó hidak csattanását, elsüllyesztett hajók vészjelét. A háború a mi életünket is megtölti a maga pokoli lár-májával.

Ám minden robbanáson, csattanáson, kiáltáson fölülemelkedve hallszik a zsoldár lélek-rázó szava: *Erős várunk nekünk az Isten!*

A zsoldárt finn testvéreink énekeltek abban a percben, amikor a vonat elindult a küldöttséggel, amelynek Moszkvába kellett sietnie Finnország életkérdéseinek megvédelmezésére.

Az orosz hatalmi vágy ugyanis már oda fajult, hogy Esztország, Litvánia és Lettország bekebelezése után Finnország függetlenségét is eltíprással fenyegeti. Szigeteket követel tőle, amelyek birtokában a finnek hajózását, külkereskedelmét, egész gazdasági életét ellenőrzés alá veheti és a maga érdekei szerint irányíthatja. Tengeri kikötőkben hadihajói számára támaszpontokat követel, a szárazföldi városokban katonái számára helyőrségeket akar berendezni. Finnországgal is ugyanazt akarja megvalósítani, mint a másik három tengerparti állammal.

Finnország azonban nem hajlandó a szolgaság megalázó sorsát vállalni. Küldötteit a zsarnoki megidézésre a zsoldár megrázó hangjai mellett bocsátotta utra: *Erős várunk nekünk az Isten!*

És az elszántság teljes erőfeszítésével készülnek, hogy országukat, ha kell, fegyverrel is meg-

védellezzék a rabság gyalázatától. Fővárosukat, Helsinkit s veszélyes helyen levő más városait kiürítették, a lakosságnak azt a részét, amely nem képes háborus szolgálatra, az ország belsejébe telepítették. Kicsiny nemzet, alig öt milliónyi, de mindnyájan készek meghalni hazájuk függetlenségéért. A most bekövetkezett megpróbáltatástól állandóan tartaniok kellett s azért még a nőket is kiképezték a harcra s most az aggokon és gyermekeken kívül az egész lakosságot fegyver alá szolitották.

Az is bátorságot és bizalmat önt beléjük, hogy országuk tele van tavakkal, sziklás szorosokkal, erdőkkel, amelyek az orosz hadi gépek mozgását lehetetlenné teszik. De biznak

szomszédaikban, a svédekben és norvégokban is, mert az orosz követelések azoknak érdekeit is veszélyeztetik. A Moszkvába hívott küldöttséget a svéd és norvég követek is támogatják a védekezésben. Finnország szorongatása különben az összes semleges államokat súlyos aggodalommal tölti el a német és orosz szövetség további működésével szemben. Az amerikai Egyesült Államok kormánya komoly óvást emelt a szovjet kormánytól a finnek nemzeti függetlenségének megsorbítása ellen.

Tud-e az erkölcsi erő a nyers hatalommal szemben helytállni?

A művelt, nemes érzésű, munkás, becsületes finn nemzet bízik az erkölcsi igazság győzelmében s hittelt éneklé a szent zsoldárt:

Erős várunk nekünk az Isten!

És fegyverünk ellenség ellen.

Megszabadít veszedelemtől,

Kik ránk törnek most mindenfelől.

Helsinki, Finnország fővárosa.

Folytatódik-e tovább a háború a nyugati fronton?

Az egész világ nagy érdeklődéssel várta a francia és angol miniszterelnökök válaszát Hitler kancellár békejavaslatára. A mult szerdán Daladier francia miniszterelnök rádióbeszédében jelentette be a francia álláspontot, csüförtökön az alsóházban Chamberlain angol miniszterelnök adott választ. Chamberlain és Daladier beszédei közös gondolatkörben mozogtak s mindketten visszautasították Hitler javaslatait.

Chamberlain, angol miniszterelnök kijelentette, hogy a Hitler kancellár által tett javaslatok a hódítás elismerésén és különösen annak a jognak az elismerésén alapulnak, hogy a legyőzött államokkal tetszés szerint cselekedhessék. Anglia nem fogadhatja el ezeket az alapelveket anélkül, hogy ne essék becsületén csorba s ne adja fel azt az elvet, hogy a nemzetek közötti nézeteltéréseket tárgyalások útján és nem erőszakos eszközökkel kell megoldani. Beszédében hangoztatja, hogy Hitler kancellár szavaiban nem bizik s a világ jelenlegi bajait nem lehet anélkül orvosolni, hogy valamennyi ország jogos kívánalmait és szükségleteit ne vegyék figyelembe, s kellő pillanatban ne dolgozzanak ki egy új békerendezési tervet. Chamberlain beszéde mindvégig éles volt s abból meg lehetett állapítani, hogy Anglia nem hajlandó elfogadni a Hitler által nyújtott békejobbot, mert nem hisz Hitler kancellár szavaiban és csak abban az esetben hajlandó a tárgyalóasztal mellé leülni, ha valamelyik semleges állam: Olaszország vagy az Egyesült Államok közvetítenék a békét, illetve tennének békeajánlatot és azt a semleges államok is biztosítanák.

Az angol és francia miniszterelnökök beszédei az egész világon nagy feltűnést keltettek s még a semleges államok nagy részében is úgy ítélik meg a helyzetet, hogy a beszédek elhangzása után a békés kilátások eshetőségei csökkentek. Maga Rooseveltt, az Egyesült Államok elnöke is elállt attól a gondolattól, hogy békét közvetítsen, XI. Pius pápa végleg elhallgatott s csak az olasz lapok nem hagyták fel a reményvel, hogy mielőtt megszólalnak az ágyuk, még történhetnek meglepetések. A „Messenger” szerint az angol miniszterelnök nem zárkózott el határozottan a béke helyreállítása

elől, de kifejezte azt az óhaját, hogy a béke lehetőségeit az angol feltételek alapján kell megvilágítani. Chamberlain egyes kijelentéseiből arra lehet következtetni, hogy az angol kormány nem ellenzi egy nemzeiközi értekezlet összehívását, de a jövőre nézve vállalt kötelezettségeket az értekezleten résztvevő államoknak együttesen kell biztosítaniok. A „Popolo di Roma” szerint Londonban és Párisban úgy látják, hogy a Chamberlain beszéde nem volt az utolsó szó. Nagy jelentőséget tulajdonítanak annak, hogy a balkáni megbeszélések tovább folynak s újabb egyezmény megkötésére vezethetnek.

Ugyanakkor azonban a német lapok visszautasító magatartást tanúsítanak Chamberlain beszédével kapcsolatban. Kijelentik, hogy az ellenséges és elutasító volt és arra csak a fegyverek erejével lehet válaszolni. Hitler kancellár a beszéd szövegének elolvasása után főmunkatársait a birodalmi főkancellári hivatalba hívta és azután Dietrich birodalmi sajtófőnök az újságírók előtt kijelentette, hogy Berlin és London közötti eszmecsere lezáródott. Nem hárítható el a leghevesebb háború, csak abban az esetben, ha a semleges államok megértetik Angliával, hogy támogatásukra nem számíthat s nekik is az a kívánságuk, hogy a két ellenfél rövid idő alatt észszerű megoldást találjon. Hangsúlyozta, hogy meggyőződése szerint Oroszország Németországnak tett ígéretét teljesíti s habár a német birodalom nem óhajtja a háborút és időt ad a semleges államok közbelépésére, kész bármikor a fegyverekre bízni a vitás kérdések megoldását. A német távirati iroda jelentése szerint pedig a főhadiszállást rövidesen a Siegfried vonal mögé helyezik és Hitler kancellár ismét a frontra, illetve a főhadiszállásra utazik, hogy ellenőrizze a nyugati fronton folyó hadműveleteket.

Mindezek után jogosan lehet felvetni újból a kérdést: háború vagy béke? Habár nagyon sok jel arra mutat, hogy a háború folytatódni fog, vannak olyan tünetek is, amelyek a béke mellett szólnak. Rendkívül nagyjelentőséggel bír Oroszország, Olaszország és az Egyesült Államok követendő magatartása. Ha a semleges államok összefognak s együttes béke tervet dolgoznak ki, akkor a szemben álló felek

nem térhetnek ki a béketárgyalások megkezdése elől. Lényegében mindkét oldalon békekészség mutatkozik, mert a legtöbb semleges állam lapja megállapítja, hogy Chamberlain sem zárta be maga mögött teljesen az ajtót. Erre mutat az a tény, hogy Lloyd George, volt angol miniszterelnök, Bernhardt Shaw és Wells

világhírű írók a béke mellett foglaltak állást s arra intik Chamberlain miniszterelnököt és az angol kormányt, hogy a borzalmas vérontás megkezdése előtt ne utasítsanak vissza semmiféle olyan kísérletet, amely a világot megóvhatja a háború borzalmaitól.

• Külföld •

Választak a franciák és az angolok Hitler beszédére. A Hitler vezér és kancellár által, a birodalmi gyűlés előtt elmondott beszédre a nyugati hatalmak válaszoltak. Erről és ennek következményeiről előző cikkünkben írunk. Az alábbiakban a beszédek ismertetjük.

Daladier, francia miniszterelnök beszédében hangoztatta, hogy a nyugati hatalmak azért indítottak háborút, mert Németország magához akarta ragadni az Európa feletti uralmat. Kijelentette, hogy Németország jelenlegi háborúját nem Danzigért, sem Lengyelországért viseli, hanem azért, mert Hitler egész Európát szolgáltságba akarta hajlani. Daladier időrendben elmondotta, hogy Hitler Ausztria megszállása óta milyen erőszakos foglalásokat hajtott végre. Hangsúlyozta, hogy Európa népei nem vehetik alá magukat az erőszak uralmának. Beszédéből a következőket emeljük ki:

— El vagyunk azonban határozva, hogy nem vetjük alá magunkat az erőszak rendelkezésének. Felemeljük fegyverünket a támadás ellen és addig nem tesszük le kezünkől, amíg nem kapunk határozott biztosítékokat arra, hogy nem leszünk kitéve minden hat hó-

napban újabb támadásnak. Hogyan lehet ilyen biztonság számunkra és az egész világ számára, amikor egy nemzetet erőszakkal letörölnék Európa térképéről? Melyik nép érezheti magát biztonságban a támadás elől, amikor minden hat hónapban azt látja, hogy az adott szó ellenére hogyan kebeleznek be, vagy osztanak fel egy másik népet, amelyiknek ugyancsak joga van, hogy függetlenül és szabadon éljen.

Majd így folytatta:

— Azt akarjuk, hogy győzelmünk a támadás fenyegetésétől felszabadított Európát teremtsen. Franciaország, akire rákényszerítették a háborút, ugyanolyan elhatározással folytatja azt, mint amilyent mindig mutatott a történelme folyamán. Kijelentem tehát a francia nép nevében, hogy harcunk és folytatjuk a harcot a biztonság végleges biztosítékainak elnyeréséért.

Daladier beszédét azzal fejezte be, hogy minden népnek joga van az élethez és minden nép azokat a jogokat követelheti maga számára, mint a német nép. Éppen ezért a francia kormány kötelességének tartja, hogy a harcot Európa biztonsága érdekében folytassa.

Daladier beszédével kapcsolatban a német újságok megállapítják, hogy a beszédben foglaltak nem egyeznek meg a német felfogással, azonban Daladiernek a francia biztonság-

ra irányuló kívánsága nincs ellentétben Hitler vezér beszédének gondolataival.

Chamberlain angol miniszterelnök beszédét időrendben, egy nappal később tartotta meg, mint Daladier. Az egész világ által feszült érdeklődéssel várt beszéd lényegében azokat mondotta, mint Daladier beszéde. Chamberlain leelőször is kifogásolta, hogy Németország, mint a kommunistaellenes egyezmény aláírója, szövetséget kötött a Szovjettel. Az angol miniszterelnök hangsúlyozta, hogy a történetek után nem lehet megbízni a német kormány szavában. Kijelentette, hogy a világ jelenlegi bajait valamennyi ország jogos kívánalmainak és szükségleteinek megfelelően kell orvosolni.

— Nem akarunk anyagi hasznot huzni a háborúból, — mondotta Chamberlain. — Nem akarunk semmi olyant a német néptől, amely érintené becsületét, de annak a békének, amelyhez el akarunk jutni, valódinak és tartósnak kell lennie. Örömmel állapítom meg, hogy az angol és a francia kormány álláspontja között a legteljesebb a meg egyezés.

Chamberlain ezután idézte Daladier francia miniszterelnök beszédének egyes részeit és beszédét azzal fejezte be, hogy a jelenlegi német kormány iránt nem lehet bizalommal viseltetni. Nem szavakra, hanem tettekre van szükség, mert az angol és francia nép elhatározta, hogy a

jelenlegi háborút teljes erejével folytatja.

Chamberlain miniszterelnök beszéde tehát ugyanolyan hangu volt, mint Daladier beszéde. Következőleg mind a francia, mind az angol kormány visszautasította Hitler vezér és kancellár békejavaslatát. Hitler miután Chamberlain beszédének szövegét megkapta, munkatársait tanácskozássra hívta össze. A tanácskozás után nyilatkozatot adtak ki, amely több fontos pontot állapít meg. Ezek szerint Németország folytatni fogja a háborút bármennyire is nem óhajtja. A háboru csak a védelemre fog szorítkozni, ez a védelem azonban védelmi támadássá is átalakulhat. A nyilatkozat a német-orosz viszonyra vonatkozólag hangsúlyozza, hogy Oroszország teljesíteni fogja minden ígéretét, amelyeket Németországnak tett. Végül a nyilatkozat megállapítja, hogy a német kormány egyelőre várakozó álláspontra helyezkedik, hogy a semleges hatalmak megtegyék esetleges békekezdeményezéseiket.

Német siker a tengeren. A német haditengerészet két angol hadihajót süllyesztett el. Az egyik közülök nagy páncélos cirkáló volt, amelyen 1200 ember teljesített szolgálatot. A hajó személyzetéből négyszázat megmentettek, nyolcszáz ember meghalt.

Rövidesen megoldódik a magyar-jugoszláv kérdés. Magyarországi híradások szerint az olasz politikai körök meg vannak győződve, hogy a magyar-jugoszláv közeledést jelentő megegyezés rövidesen megtörténik. Hír szerint ezzel kapcsolatban Pál jugoszláv kormányzó herceg fontos tárgyalásokat folytatott a belgrádi magyar követtel.

Az olasz ujságok céltalannak látják a további háborút. Az olasz ujságok Hitler beszédét gyakorlatinak és alkotónak nevezik. Hangoztatják, hogy a beszédet feltétlenül méltányolni kell és gondoskodni kell arról, hogy a gyakorlatban mielőbb alkalmazást nyerjen. Megállapítják az olasz ujságok, hogy annál is inkább figyelmet kell szentelni Hitler beszédének és méltányolni kell a béketárgyalások megkezdésére vonatkozó készségét, mert Németország legyőzhetetlen. Kiemelik az olasz ujságok, hogy Hitler kancellár béketerve mind Németország, mind a nyugati hatalmak számára feltétlen alapot nyújt a tárgyalások felvételére. Ennek következtében Olaszország teljesen támogatja Hitler béketervét.

A magyar kormány nagyarányú telepítésbe kezdett a Dunántul. A magyar kormány megvásárolta Baranya megyében Albrecht főherceg ezerhatszáz holdas birtokát. A birtokon harminchét, sokgyermekes, magyar családot fognak letelepíteni. Az új telepeseket Szatmár megye magyarországi részéből viszik Baranyába. Egy-

egy család 10—40 katasztrális hold földet fog kapni, a föld termékenysége szerint. A telepések családonként egy-két-háromszobás egészséges lakást kapnak. Az első telepeseket már az őszi folyamán átviszik Szatmár megyéből Baranyába és az őszi vetéseket részben már a telepések fogják végezni. Az új telepesek gazdálkodására okleveles gazdasági felügyelők fognak felügyelni.

A németek beszüntették Memel-kikötő erődítési munkálatait. Németországnak Oroszországgal megkötött megnemtámadási szerződése következtében a Litvánia előtt fekvő Memel kikötő megerősítése feleslegessé vált. A német kormány elrendelte, hogy az erődítési munkálatokat szüntessék be.

Románia és Magyarország viszonyával foglalkoznak a külföldi ujságok. A német és olasz ujságok nagy meglepéssel állapítják meg, hogy Magyarország és Románia békés uton akarják rendezni a köztük fennálló vitás kérdéseket. Ennek jeléül mindkét állam megkezdte a határon levő csapatainak leszerelését.

Erdély legjobb
mezőgazdasági és közgazdasági
szaklapja a

MEZŐGAZDASÁGI SZEMLE

Mutatószámot ingyen
küld a kiadóhivatal

Kolozsvár, Strada Baron L. Pop 5, sz.

Előfizetési díja egész évre csak 80 lel.

Színes csapatok rohamot intéztek a német állások ellen. A nyugati arcvonalon a francia-angol és német csapatok között megtörtént az első komolyabb összeütközés. Színes csapatok éjszakai támadást intéztek a németek hadállásai ellen. A németek az állásokból visszavonultak.

Nagy harcok folynak a Távol-Keleten. A kínai és japán hadsereg harcairól ellentétes hírek érkeznek. Egyes hírek szerint a kínaiak nagy győzelmet arattak a japánok fölött. Más hírek szerint a japánok döntő ütközetre vonták össze csapataikat és a harcban tíz kínai hadosztályt teljesen megsemmisítettek.

Orosz tisztiek a Siegfried-vonalban. Angol jelentés szerint több, magasrangú orosz tiszt tekintette meg a Siegfried-vonal erődeit és a német birodalom más katonai védőműveit.

Benes új cseh kormányt akar alakítani. A volt csehszlovák állam elnöke, Benes Eduard állandó politikai tevékenységet fejt ki. Benes, mint már közöltük, cseh légiónárius hadsereget akar szervezni, hogy az a németek ellen harcoljon. Legújabb hírek szerint Benes azon fáradozik, hogy új cseh kormányt alakítson. Benes erre vonatkozólag Párisban és Londonban fontos tárgyalásokat folytatott.

Összeírják Magyarországon a zsidóbirtokokat. A magyar kormány elrendelte, hogy a zsidó tulajdonban levő birtokokat írják össze. A zsidó birtokok fogják ugyanis elsősorban a földbirtokreform céljait szolgálni.

Orosz kézre kerültek a galíciai petróleum források. A galíciai Drohobicz mellett levő petróleum vidék, megegyezés alapján Oroszországnak jutott. A gazdag petróleum források az orosz állam tulajdonába mentek át.

A németek áttelepítésének kérdése foglalkoztatja a világlapokat. Lapunk előző számban Hitler beszédének ismertetésével kapcsolatban közöltük, hogy Hitler békefeltételei között szerepel a szétosztottan élő németek vissza-telepítésének kérdése is. Ezzel kapcsolatban Hitler általánosságban azt a kívánságát fejezte ki, hogy a déli és délkelet-európai államokban is meg kell oldani a kisebbségi kérdést. A német lakosság vissza-telepítésével kapcsolatban a holland ujságok megállapítják, hogy Németország elsősorban a balti, a Volga mentén lakó németeket, majd a déltiroli és a Balkán-államokban szétosztottan élő lakosságot telepítené vissza Németországba. A Hitler beszédében körvonalazott elveknek megfelelően a lettországi né-

metek áttelepítése megkezdődött. A lett kikötőkbe több német hajó érkezett, hogy az áttelepülő német lakosságot elszállítsa.

Tízéves terv Spanyolország újjáépítésére. Franco tábornok elnöklete alatt összeült a spanyol minisztertanács, amely tízéves gazdasági tervet készített Spanyolország újjáépítésére.

A magyar parlamentben folyik a földbirtokreform vitája. A magyar képviselőház nagy érdeklődés mellett folytatja a földbirtokreform javaslat tárgyalását. A szónokok rámutatnak, hogy a rendelkezésre álló földterületből minél több magyar földnélküli mezőgazdasági munkást kell földhöz juttatni. Hangoztatják a szónokok, hogy a javaslatot jelenlegi formájában nem szabad véglegesnek tekinteni, hanem a megkezdett munkát tovább kell fejleszteni, mindaddig, amíg nemcsak gazdasági, hanem társadalmi és művelődési téren is mutatkozik a földbirtokreform haszna. Egyes szónokok kifogásolták, hogy a zsidó birtokosokat túlzott kiméletben részesíti a javaslat.

Elláthatja-e Oroszország a német birodalmat? Az előjelek hosszú háborúra mutatnak. Nagyon időszerűvé vált a kérdés, hogy Németország gazdaságilag hogyan fogja bírni a hosszú háborút? Ezzel a kérdéssel foglalkoznak a németországi ujságok. Általában hangoztatják, hogy Németországban az önellátást olyan jól megszervezték, hogy csak bizonyos nyersanyagok tekintetében szorul Németország bevételre. Ezt a szükségletet pedig Oroszország útján nagyon jól tudja fedezni.

Kérjen mutatószámot gyermeke számára az

Uj Cimborá

című képes gyermeklapból. Megjelenik havonta kétszer. Előfizetés egy évre 200, félévre 100, negyedévre 50 lei. Szerkesztőség és kiadóhivatal Cluj, Str. Baron L. Pop 5.

Roosevelt nem vállalja a békeközvetítő szerepet. A Hitler beszédére adott francia és angol válasz előtt az Északamerikai Egyesült Államokban mozgalom indult, hogy Roosevelt elnököt kérjék fel a békeközvetítő szerepére. Miután azonban nyilvánosságra kerültek a francia és angol miniszterelnökök beszédei során a nyugati hatalmak ellenérvei, úgy látszik Amerikában nem tartják alkalmasnak az időpontot békeközvetítésre. Azok, akik eddig leginkább akarták, hogy Roosevelt a hadban álló felek között közvetítsen, szándékukról lemondtak és a mozgalmat abba hagyták. Ettől függetlenül Hitler beszédének elhangzása után az Északamerikai Egyesült Államok lakosságának körében a békevágy nagyon megnövekedett. Nemcsak utcai tüntetések, hanem komoly gyűlések formájában is az amerikai nép annak az óhajlásának ad kifejezést, hogy Amerika nem kíván az európai háborúba beavatkozni.

Honvédelmi közmunka Magyarországon. A magyar hivatalos lap rendeletet közöl, amely felhatalmazza a honvédelmi minisztert, hogy a honvédség szükségleteinek tekintetbe vételével, nemre való tekintet nélkül 14—70 évig mindenkit beoszthat honvédelmi munka végzésére. Női munkacserét kötelezőleg csak akkor lehet igénybe venni, ha az önként jelentkezők száma nem elegendő.

Nem szerel le a svéd katonaság. A svéd kormány elhatározta, hogy a jelenleg szolgálót teljesítő korosztályt az eredeti terv szerint nem szerelik le, hanem tovább is fegyverben marad.

Gyanus jelek a Kaukázus vidékén. Az orosz hadvezetőség a Káspi-tenger partvidékén, a Kaukázus hegység lábánál nagy csapatokat vont össze. Olyan föltevések is vannak, hogy ezzel a hadsereggel Indiát akarja elhódítani Angliától.

Franciaországban letartóztatják a kommunista képviselőket. A francia kommunista párt képviselői közül huszonhatot letartóztattak. A többi képviselő Moszkvába menekült, hogy a letartóztatástól megmeneküljenek.

Nem lehet kikerülni a háború folytatását. Daladier és Chamberlain beszéde után a japán újságok megállapítják, hogy Páris és London nagyon bizalmatlan Hitlerrel szemben. Ezért a háború további folytatását nem lehet kikerülni.

Zsidó államot létesít Hitler? Hír szerint Németországban az a tervvel foglalkoznak, hogy a nemzeti Lengyelország megteremtésével egyidejűleg német gyámság alatt, zsidó államot létesítenek. A zsidó állam a mai Lengyelország délkeleti részén terülne el.

Ne csinálj semmit! Ez a mondat úgy hangzik, mintha kiérdesült amerikai milliomosok jelszava lenne. Holott nem az, hanem — mint Tolnai Világlapja legújabb számában olvassuk — egy ugyanez a kínai titkoszövetség választotta ezt a jelét, amely mögött féktelen idegen gyűlölet és sötét varázslat rejtőzik.

Tisztító léptettek elő egy német káplárt. Franck, német repülő káplár egy "angol" hadihajó ellen sikeres támadást intézett. A káplárt vitézsége elismeréséül főhadnaggyá léptették elő és elsőosztályú vaskeresztrel tüntették ki.

Anglia segítése. Az angol hadügyminiszter az alsóházban, a nemzetközi helyzettel kapcsolatban beszédet mondott. Beszédében többek között hangzott, hogy Anglia teljes mértékben eleget tett annak a kötelezettségének, amelyet háború esetén vállalt Franciaországgal szemben. Anglia eddig ugyanis százötvennyolcezer embert küldött a nyugati arcvonallra.

Fontos külpolitikai okmányokat loptak el az Egyesült Államok parlamentjéből. Az Egyesült Államok parlamentjének irattárába belörték és fontos külpolitikai természetű okmányokat loptak el. Az elloptott okmányok között kémjelentések és az Egyesült Államok külpolitikai irattárának legfontosabb okmányai voltak. Az amerikai hatóságok vizsgálatot vezettek be, hogy a lopás körülményeit kiderítsék és a tettest letartóztassák.

Orosz katonaság a Balti-államokban. Eszt- és Lettországon a szovjet százhuszezer katonát helyezett el. Az orosz katonákat több helyőrségben és katonailag fontos pontokon szállásolták el.

Hirek

A kormány tagjai körútat lesznek az országban. A kormány tagjai elhatározták, hogy az ország minden tartományában hosszabb körútat tesznek. Körútjuk alkalmával mindegyütt időszerű és fontos munkálatokat fognak megtekinteni és terveket fognak előkészíteni. A körút alkalmával meghallgatják a lakosság panaszait.

Új katonai parancsnokot neveztek ki Bukarest élére. II. Károly király Ófelsége Argensan tábornokot Bukarest katonai parancsnokává nevezte ki. A katonai parancsnokságot párisi és berlini mintára fogják megszervezni.

Gazdasági munkát fognak végezni a katonai előképzősök. A nemzetgazdasági és nemzetvédelmi minisztériumok együttesen elhatározták, hogy a falusi munkáshiány pótlására a katonai előképzős ifjakat fogják felhasználni. Azokat a katonai előképzősöket, akik eddig nem voltak behíva, vagy a behívási parancsnak nem engedelmeskedtek, tíz napos szakaszokban mezőgazdasági munkák elvégzésére fogják összpontosítani. A behívott katonai előképzősöket azoknál a családoknál fogják a mezőgazdasági munkák elvégzésére besorozni, ahol a családfőt, vagy a családtagokat katonai gyakorlatra hívták be.

Megkezdődtek a római katolikus egyház vagyonrendezésére irányuló tárgyalások. Közöltük lapunkban, hogy a kormány tárgyalások útján akarja rendezni a római katolikus egyház vagyoni ügyeit. Az erre vonatkozó tárgyalások Bukarestben megkezdődtek.

Motorkerékpáros schimbások is lesznek a jövőben. A román nagyvezérkar rendeletet adott ki, amely szerint a jövőben a schimbások nemcsak lóval, hanem oldalkocsis motorkerékpárral is bevonulhatnak szolgálattételre.

Az ifjúság nevelésének érdekében! A nemzetnevelésügyi miniszter a középiskolák igazgatóihoz körrendeletet intézett, amelyben felhívja a tanárok figyelmét, hogy az ifjúság helyes nevelése érdekében minden kövessenek el. A körrendeletben különösen arra utasítja a tanárokat, hogy óvják az ifjúságot a felforgató elemekkel való barátkozástól.

A hideg áldozatai. Bukóvinában, a Déli-Kárpátokban, a Székelyföld magasabb hegyein és Jasi környékén nagy havazások voltak. Predeal egészen télies képet mutat. A Kárpátokban egyes helyeken tizenöt centiméter vastag hó hullott. Jasi közelében a hirtelen beköszöntött télies időjárásnak áldozatai is vannak. Két gazdálkodó, amint Gorov községből Jasi felé haladt, leült pihenni. A nagy hidegben a két öreg gazdálkodó megfagyott.

Tizenöt embert mart meg a veszett kutya Szatmáron. Szatmáron egy veszett farkaskutya az utcára szabadult és tizenöt embert megmart. A rendőrök a kutyát üldözték és revolverlövésekkel leterítették. A veszett kutya által megmart tizenöt embert beutalták a kolozsvári Pasztőr-intézetbe. Valószínűnek tartják, hogy a tizenöt áldozaton kívül még másokat is megmart a kutya. A városi főorvosi hivatal mindenkét jelentkezésre szólított fel, aki a kutyával valamilyen módon érintkezett.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS.

Vásárhelyi János erdélyi református püspöknek legújabb könyve „Számada s” címen a közeli napokban jelenik meg. Szerző e könyvében az utóbbi években tartott időszerű beszédeit, előadásait és tanulmányait adja ki. A könyvben tárgyalt kérdések az egyházi és társadalmi közélet fontos problémáit érintik és a közölt dolgozatok különösen alkalmasak a mai korszakban annyira fontos lelki megerősödés és elmélyülés elérésére.

A tartalmas könyv 200 oldalt meghaladó terjedelemben jelenik meg. Előfizetési ára 180.— Lej. (Bolti ára ennél magasabb lesz.) Utánvétellel külön postadíj fizetendő. Előfizetési határidő 1939. november 1. A pénz előzetes beküldése mellett portómentesen küldi a

„MINERVA“

Irodalmi és Nyomdai Müintézet, Kolozsvár-Cluj, Str. Baron L. Pop 5.

Árviz volt Bucurestiben. A nagy esőzések miatt Bucurestiben a vízlevezető csatornák teljesen megteltek vízzel és kiöntöttek. Bucuresti központjában, főképpen pedig a külvárosokban több helyen elöntötte a víz a pincéket. Az árviz által veszélyeztetett épületek és utcák megmentésére a tűzoltók vonultak ki.

Magyarország és Németország között megkezdődött a képtáviró forgalom. Magyarország és Németország között a képtáviró forgalom megkezdődött. A közvetítést a budapesti és berlini képtáviró állomások végzik.

A Magyar Nép könyvtárában eddig megjelentek és megrendelhetők a következő munkák:

1. dr. Rajka László: Szavalókönyv, II. kiad. —	32—33. dr. Vathy Elek: A magyar szépirodalom története — — — — — 21
2. dr. György Lajos: Históriai könyvecske — 15	34—35. Vásárhelyi János: Az életből az életnek — 21
3. dr. Csúry Bálint: Vőfélykönyv III. kiadás 15	36. Finta Zoltán: Jancsi és Juliska — — — 21
4—5. Abonyi—Rass: A betyár kendője — — 25	37—38. dr. Szász Ferenc: Tanácsadó gyümölcsstermelők számára — — — — — 21
6. Egy mérnök: A földmérés kis könyve — 15	39. Szondy György: Állatok, virágok — — 15
7. dr. Kristóf György: Bokréta Jókai Mór műveiből — — — — —	40. Gyallay Domokos: Második szavaló könyv 15
8—9. Benedek Elek: Magyarok története — —	41. dr. Balogh A.: A kisebbségek védelme — 15
10—11. Valló-Török: A méhtenyésztés vezérfonala 25	42. dr. Roska M.: Néprajzi feladatok Erdélyben 15
12—13. dr. Kántor Lajos: Műkedvelők színműtára 25	43. Heltai—Szentimrey: Halhatatlan mesék — 20
14. dr. Balogh Ernő: A föld köpenyege. A levegő sajátosságai és tünetényei — — — 15	44. Gyallay Domokos: Hadrakelt emberek — 15
15. dr. Maksay: Múсор falusi műkedvelők számára — — — — — 15	45. Donáth László: Szegény bolond — — — 15
16. Lampérth G.: Egy hold föld (elbeszélések) 15	46. Bálint Vilmos: A dúsgazdag — — — 15
17. Nagy Péter: Három egyfelvonásos színmű 15	47. Vásárhelyi János: Hóstiti lakodalom — 15
18. Benedek Elek: Erdélyi regék és mondák — 15	48. Izsák Domokos: Dalok erdőn, mezőn — 15
19. Voinovich—Bartóky: Szivárvány-Zsuzsi — 15	49. dr. P. Jánossy Béla: A király daliája — 20
20. Cs. Lázár László: Mezőgazdasági útmutató I. rész. Talajművelés és trágyázás — — 15	50. Szotyori Lajos: Falusi mulattató — — 15
21. Nemes Elemér: Dalos könyv — — — 20	51. dr. Páter Béla: Csodahatású gyógynövények 15
22—23. Vásárhelyi János: Egymás között — — 25	52. dr. Balogh Artur: Széchenyi István — — 15
24. Sebesi Samu: Szép a Nyikó és vidéke — 15	53. Konopi K.: Jó búzából lesz a jó kenyér 15
25. Földes Zoltán: Az andrédi leányvásár — 15	54 55. Koncz Lajos: Konyhakertészet — — — 50
26—27. dr. Szász Ferenc: Mindennapi kenyérünk 25	56. Dr. Biró Vencel: Nagyságos fejedelmek idejében — — — — — 20
28. Kiss Menyhért: Marosszéki atyafiak — — 15	57. Tompa Mihály: Elbeszélő költemények Gyallay Domokos előszavával — — — 15
29. Jakab Odön: Versek — — — — — 15	58. Baksay Sándor: Patak Banya. Elbeszélés — 20
30. Kovács Dezsőné: Petőfi és szülei — — 15	59. Dr. Nagy András: Jó egészséget. Egészségügyi tanácsadó — — — — — 15
31. Cs. Lázár László: Mezőgazdasági útmutató II. rész (növénytermelés) — — — — 15	

Ugyanezek a könyvecskek kötve is kaphatók s akkor az árak példányonként 10 lejjel drágább.

Befejezés felé közeledik Józseffelva ujjáépítése. A legett Józseffelva ujjáépítését az esős időjárás nagyon hátráltatta. Az építkezés azonban ezalatt is folyt, bár nem abban az ütemben, ahogyan a vezetők szeretnék volna. Bálint József az Erdélyi Római Katolikus Népszövetség igazgatója terjedelmes jelentésben számolt be az építkezés állapotáról. Jelentésében hangsúlyozza, hogy az őszire tervezett építkezések október végére befejeződnek.

Gabonát vásárol Görögország és Svájc Magyarországtól. Görögország ötezer vagon magyar búzát vásárolt. A búzát hajókon fogják Galacig szállítani és innen tengeri úton viszik Görögországba. Svájc is nagymennyiségű magyar búzát vásárolt.

Meleg időjárás van Szibériában. Nyugat-Szibériában és Közép-Ázsiában nagy meleg uralkodik. A hőmérséklet harminc fok körül van. Ezen a vidéken ilyenkor már rendszeren hidegre fordul az időjárás. Ember emlékezet óta nem történt meg, hogy október végén nyári meleg uralkodjék és az állatok kint legelhessenek.

Szabályozták a lengyel katonák tartózkodási helyét. A Románia területére menekült lengyel tisztek és katonák a román hatóságok által létesített gyűjtőtáborokban, vagy a hatóságok által kijelölt helyeken kötelesek tartózkodni. Azokat a lengyel tiszteket és katonákat, akik megszegik a rendelkezéseket, a fogarasi várban létesített, büntető táborban helyezik el.

Béleptek az ukránok a Nemzeti Ujjászületés Frontjába. A kormány az ukrán kisebbségekkel tárgyalásokat folytatott és ennek az alapján egyezmény jött létre. A román állampolgársággal rendelkező ukránokat felveszik a Nemzeti Ujjászületés Frontjába. Emellett a román kormány az ukránokkal is hasonló egyezményt kötött, mint a többi kisebbségekkel tette.

Őszi szállítás

megkezdődött.
Árjegyzéket
kivánatra meg-
küldünk.

Ambrosi, Fischer és Társa

Aiu., Jud. A.Ba.

Nagy forgalmat bonyolítanak le a dunai hajók.

Az európai háboru miatt a szárazföldi közlekedési utak nagyon meg vannak terhelve. Európa felé főképpen a Dunán át bonyolódik le a forgalom. A dunai forgalom annál nagyobb jelentőségre tett szert, mert a Földközi-tengeren való közlekedés bizonytalan vagy legalább is nem egészen veszély nélküli.

Felmentő ítélet. A kolozsvári katonai bíróság október hó első napjain tárgyalta Kővári Jakab, kénosi unitárius lelkész ügyét. A katonai bíróság vádolt lelkészt a vád és következményei alul felmentette.

Csikban nagyon hidegre fordult az időjárás. Csikmegyében a magasabb hegyeket hó borítja. Az időjárás nagyon hidegre fordult. Több helyen a hőmérséklet éjszaka 2—3 fokkal szállott a fagypontra alá. A korán beköszöntött hideg időjárás nagyon késlelteti az őszi vetési munkálatokat.

Tűz volt a Lóhavason. A Gyilkos-tó közelében levő Lóhavason tűz pusztított. A tüzet a többnapig tartó esőzés előlotta.

Ismert pesti színészek és színésznők mint költők. Rendkívül érdekes illusztrált cikket közöl erről a Délbáb új száma, amely gazdag tartalommal jelent meg.

A józseffalvi tűzkárosultak részére Magyarandrásfalva, és Szentábrahám községekből Gagy Domokos és Fekete Miklós gyűjtése folytán 3800 lej adomány érkezett be.

Kivégezték a hóstáti asszony gyilkosát. Kilin Mihályné kolozsvári hóstáti asszony gyilkosának, Govor Pálnak az ügyében az összes bíróságok halálos ítéletet hoztak. A halálos ítéletet Kolozsváron hajtotta végre egy csendőrszakasz. Ez volt Romániában az első bünper, amelyben a halálos ítéletet polgári bíróság hozta.

Szerencsétlenül járt egy paniti származású katona. Sikó D. Sándor mezőpaniti gazdálkodó a marosmegyei Bergenyén teljesített katonai szolgálatot. Szolgálat közben a lovak a rábízott szekeret elragadták, Sikó kiesett a szekérből és sebesülése következtében meghalt.

Átszervezik az országúti személy- és teherforgalmat. A kormány elhatározta, hogy az országúti személyszállítást és teherautó fuvarozást egészen új alapokra fekteti. Hír szerint teret biztosítanak a szabad versenynek, vagyis a vasúti társaságkocsiknak és tehergépkocsiknak adott engedélyek mellett magánosok is fognak engedélyt kapni személyszállításra és teherfuvarozásra. Ilyen módon remélik, hogy a szabad verseny következtében a személyszállítás és teherfuvarozás jobbá és olcsóbbá válik.

Rövid hírek

Közpénzeket sikkasztott egy igazgatónő. Maria Teodorescu, a temesvári leánygimnázium igazgatója, a reája bízott közpénzeket szabálytalanul kezelte. A tanárnő ellen vádat emeltek.

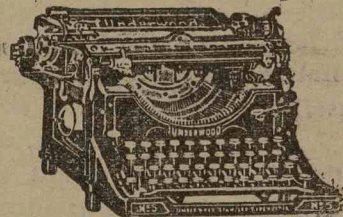
Törvény fogja rendezni a bevonultak anyagi igényeit. A kormány törvénytervezetet készít elő, hogy a bevonultak anyagi igényeit a munkaszerződésekről szóló törvénnyel összhangba hozza.

Meghosszabbították a katonai szabadságokat. A katonai gyakorlatra behívott és szabadságot kapó katonák szabadságidejét 10—20 nappal meghosszabbították.

Smith Premier Nr. 60.
Remington, Underwood és Corona

írógépek

gyári árban kaphatók

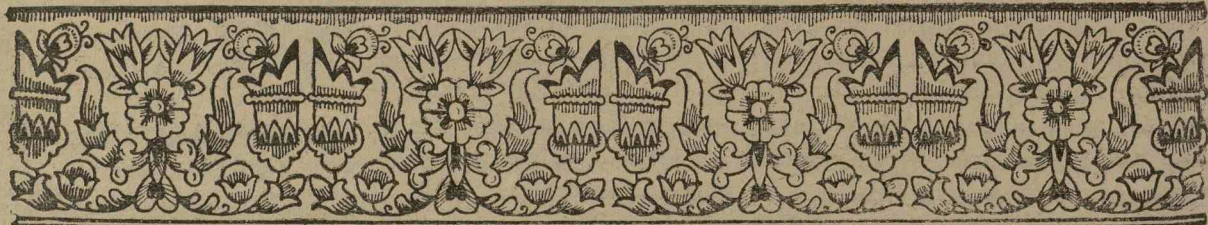

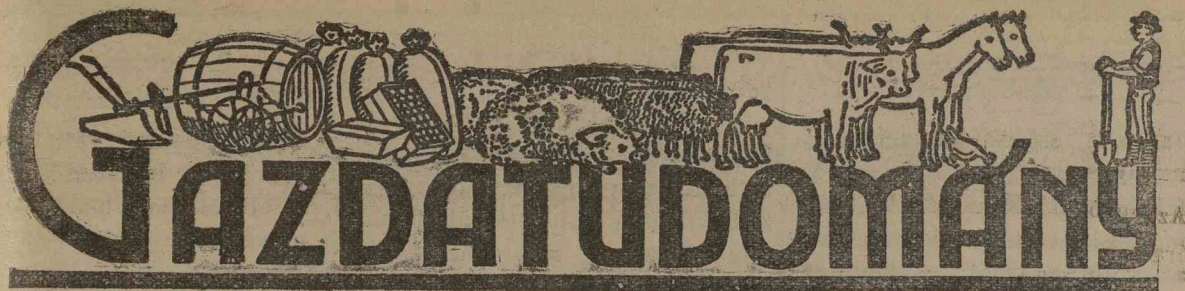
Gyári raktár amerikai és német írógép- és sokszorosító kiegészítőkből. Speciális javítóműhely az összes rendszerű gépek részére. Használt írógépekből nagy raktár

„RAPID“

IRÓGÉPVÁLLALAT

Kolozsvár, Str. Regina Maria 33.

Hogyan raktározzuk a nedves kukoricát?

Az őszi esőzések nagyon rossz időben jöttek. A gazdák ugyanis éppen most végzik a kukorica betakarítását. Legtöbb helyen ez a munka éppen most, az esőzések idején kezdődött meg és csak a melegebb vidékeken, a nagyobb folyók völgyében vannak olyan szerencsés gazdák, akik az esőzések beköszöntése előtt le tudták törni és be tudták hordani kukoricájukat. Szomorúan kell megállapítanunk, hogy nagyon sok helyen, főképpen pedig a Székelyföld hidegebb vidékein az esőzések, havazások és az ezekhez párosult hideg nagyon sokat ártottak a kukorica minőségének. Sok helyen a dér éretlen állapotban csipte meg a kukoricát. Tekintettel arra, hogy a sok eső és korai hideg miatt a kukorica betakarításánál különleges intézkedések megtételére van szükség, az alábbiakban röviden összefoglaljuk az erre vonatkozó tudnivalókat.

Nálunk Erdélyben a kukorica betakarítása többféle módon történik. *Némely helyen a kukoricát már a táblában megfosztják és meghántva hordják be. Több helyen a kukoricát fosztatlanul hordják be és otthon fosztják meg. Figyelmeztetésünk elsősorban azoknak szól, akik a kukoricát fosztatlanul hordták be. Ezek mielőbb foszták le a kukorica csuháját, mert a nedves esuha alatt a kukorica meg fog penészedni és használhatatlanná válik!* A kukorica fosztást tehát nem szabad most kellemes, kaláka ütemben végezni, hanem minden munkát félretéve, legelőször is a fosztás elvégzésére kell gondolni.

A megfosztott kukorica raktározása nálunk kétféle képpen történik. *Kasokban és padlásokon.* Arra kell vigyázni, hogy a padlásra ne rakjuk vastag halomba a kukoricát, hanem teregesük úgy szét, hogy a halomban legfeljebb két-három eső vastagságban álljon egymáson a kukorica. A padlásablakokat nyissuk ki és száraz, napos időben hagyjuk az ajtót is nyitva, hogy

a levegő jól járja a kukoricát. A nedves kukoricát, ha lehet mindennap, de legalább minden második nap forgassuk meg, mert ilyen módon megakadályozzuk a kukorica penészedését vagy romlását. A megforgatott kukorica közül válasszuk ki a penészedésnek indult vagy hibás csöveket.

A kasban a kukoricát tövissel kell összerakni. Ugy intézzük a dolgot, hogy a kasba legalább négy-öt sor tövis jusson a berakott kukorica közé. Erre a célra száraz tövist vagy ágakat használjunk, a legjobban megfelel a kőénybokor tövise. Vigyázzunk arra, hogy a kas környékéről mindent távolítsunk el, hogy a kukoricát jól járhassa a levegő. Abban az esetben, ha a kas mellé széna vagy sarju volna rakva, sürgősen hordjuk el, hogy a kukorica kiszáradását biztosítsuk.

A dérvete, vagy tejes érését éppen meghaladó állapotban levő kukoricát gondosan külön kell választani az ép és egészséges kukoricától. *Sem a padlásra, sem a kasba nem szabad éretlen csöveket betenni!* Az ilyen kukoricát igyekezzünk mielőbb a disznókkal vagy szarvasmarhákkal feletetni. Ha nagymennyiségű gyöngye kukorica áll rendelkezésünkre, a következő módon járunk el, hogy biztosíthassuk a kukorica épen maradását: a sütökemencét kihevitve, az éretlen, vagy tulságosan nedves kukoricát kiszárítjuk, megaszaljuk. Ezzel a módszerrel nagy értéket menthetünk meg a pusztulástól. Elejét vesszük annak is, hogy a megpenészedett, vagy megromlott kukorica következtében állataink megbetegedjenek.

Az elmondottakat azzal a figyelmeztetéssel zárjuk, hogy nem szabad a kukorica elraktározásánál könnyelműen eljárni, mert szomorú következményei majd télen fognak jelentkezni, amikor a morzsolás megkezdődik.

Milyen hatással van az eső a szőlőtermésre?

A sok esőzés következtében nagyon sok szőlősgazda veti fel az aggodalmas kérdést, hogy milyen hatással van az esőzés a szőlőre? Ebben a tekintetben különbséget kell tennünk az olyan szőlők között, amelyeknek levélzete lefagyott és azok között, amelyeknek levélzete ép. Az olyan szőlőknek, amelyeknek levélzete ép és életfővékenységet végeznek, az eső nem ártott. Legalább is nem olyan mértékben, mint az olyan szőlőknek, amelyeknek levele lefagyott. A Franciaországban végzett vizsgálatok szerint az ép levélzetű szőlőfőke még késő ősszel is felszívja a talajba jutott nedvességet és a bogyók nemcsak nagyobbakká és teltebbekké válnak, hanem cukortartalmuk is növekszik, mert a megélelénkült nedvkeringés folytán újból megindul a levélzetben a tápanyagok képződése.

Tartsunk tisztaságot a szüretelésnél!

A szüretelés ország részünkben mindenfelé folyik. A hideg és nedves időjárás bizony rontotta a must minőségét. A szőlőszemek sok helyen rothadni kezdettek és sok bogyó lehullott. Ez, sajnos, a mennyiséget is érzékenyen befolyásolja. Éppen ezért vigyázni kell arra, hogy a szüretelés szabályait pontosan betartva végezzük a must előállítását. Különösen ilyenkor, amikor sok romlott szem van a szőlő között, nagy gondot kell fordítani a szüretelő edények tisztaságára. Tehát a zúzókat, a préseket és az összes szüretelő edényeket gondosan tisztítsuk meg. A hordók

tisztaságára rendkívül nagy súlyt kell fektetni.

Az olyan szőlőből szűrt mustot, amelyben sok romlott és rothadt szem volt, az ugynevezett lenyálkázással tesszük jobb minőségűvé. A lenyálkázást a következőképpen végezzük. A mustot erősen kénezett hordóba fejtjük és hideg helyen tartjuk, hogy ezzel is késleltessük az erjedési folyamat megindulását. Miután a must megülepedett, az alászállott salakról, ami nagyobbrészt rothadt szőlőszemek részeiből és káros csirákból áll, lehuzzuk a mustot. Ha csak lehet, jó, egészséges és erjedésben levő musttal beoltjuk, hogy mielőbb kezdődjék meg az erjedése. Ha így járunk el, még a legrosszabb minőségű szőlőből is aránylag jóminőségű bort fogunk nyerni. Természetesen vigyázni kell arra, hogy a must erjedése és a bor későbbi kezelése során a borkezelés szabályait betartsuk.

Megkezdette működését a marosvásárhelyi cukorgyár.

A marosvásárhelyi cukorgyárral kapcsolatban sokan aggodalmaskodtak, hogy a szállítási nehézségek miatt nem fogja tudni működését megkezdni. A cukorrépa szállítása ugyanis a vagonhiány miatt csak nagy nehézségek között indulhatott meg. Tekintettel azonban arra, hogy a vasút igazgatósága megfelelő mennyiségű vagon bocsátott a marosvásárhelyi cukorgyár rendelkezésére, a cukorrépa feldolgozása megkezdődött. Jelenleg már 1200 vagon cukorrépa vár a gyár telepén feldolgozásra. A gyár a gazdáknak 77 lejűt fizet ki a cukorrépa mászájáért.

PIAC

Állatárak Gyulafehérváron.

A gyulafehérvári állatvásár jól sikerült. Az igásökorért 10—14, hizott ökorért 17—24 ezer lejűt adtak páronként. Fejőstelen darabja 5—8 ezer lejűt minőség szerint. Választott borjuért darabonként 1500—2000 lejűt fizettek. A hizott disznó ára 23—26 lejűt élősúlyban kilónként.

Sertésbetegség van Háromszék-megyében.

Háromszék-megyében sertésbetegség lépett fel. A betegség rohamosan terjed és nagy károkat okoz. A betegség következtében sertésvásárokat nem lehet tartani.

Borárak az Érmelléken. Az Érmelléken megindult a borüzlet. A must kiváló minőségű. A mustért literenként 6—7 lejűt fizetnek.

Szilvaizet vásároltak Arad-megyében a németek.

Németország Arad megyében harminc vagon szilvaizet vásárolt. A kivitelt a Bukarest-i szövetkezeti központ bonyolította le. A termelők egy kiló szilvaizert 13 lejűt kaptak.

Drágul a paszuly.

A háború következménye, hogy a paszuly ára nagyon megdrágult. A fehér paszuly, amely eddig mázsánként 400—500 lejűt volt, jelenleg 1000 lejűre drágult. Kilátás van arra, hogy a paszuly még jobban meg fog drágulni, mert a korai hideg miatt sok helyen nem tudott beérni.

Gyümölcsárak Szatmáron.

Alma minőség szerint 3—8, szilva 4—6, borszőlő 6—10, csemege szőlő 12—20, őszibarack 8—10, csemege gesztenye 14—16. dió 15 lei kilónként.

Művelődési mozgalmak.**Nem mindig győz a nyers erő!**

Az Úr Jézus Krisztus születésének 1552-ik esztendőjében, október 18-án, nevezetes nap virradt fel az Eger várában lévő magyar katonákra. Hetek óta elkeseredett bátorsággal és megingatlan kitarással védelmezték a várat a törökök ellen. Hat héten keresztül minden reggel újra kezdődött a küzdelem: a törökök újabb eszellel és furfanggal próbálták a várvédők bátorságát megtörni. Ezen a reggelen, október 18-án, ezelőtt 387 esztendővel, az őrtálló katonák fáradtan kémezték a vár körüli vidéket, ahol a százezer főnyi török hadsereg hat héten keresztül táborozott. A vár bástyáin és falain óriási rések tátongtak. A várudvaron ágyugolyók, öszszetört fegyverek, mész és kődarabok között véres halottak feküdtek.

De egyszerre csak a várban zürzavaros futkosás és kiabálás zaja hallatszott. Az őrségből valaki harsányan elkiáltotta magát: „Elmentek, elmentek a törökök!”

A várbeliek álmukból felriadva nem akartak hinni a füleiknek. De zaj és lárma nőttön-nőtt csakhamar minden épkézláb ember, aki csak mozdulni tudott, a várfalak felé rohant. Kifáradt és kitérített, lázas szemű emberek jelentek meg a rommá lőtt falakon és kutatva néztek a meszeségbe. És ime sehol senki. Csudálkozástól kekre tágult szemekkel bámulták az üres vidéket. Körös-körül mindenütt csak hulladékok, eldobott fegyverek, halottak és itt-ott egy-egy sátor, de élő ellenség sehol. A várbeli katonák örvenyezve és könnyes szemmel ölelték meg egymást. Ezután leborultak és hálát adtak Istennek a szabadulásért. Egy bátor kis csapat pedig lórapadva a vártáncosra vágatott a visszavonuló törököknek s a várát védte. Ezzel vége lett a hat hétig tartó ostromnak, mellyel a törökök be akarták venni Eger várát. Százezer főnyi török szegényen visszavonult vissza kétezer magyar katona előtt.

Eger várának hősi és dicsőséges védelme egész Európában nagy lelkesedést keltett. Külföldi uralkodók, sőt maga a pápa is üdvözölték a vár hősi kapitányát, Dobó Istvánt és a királyt. Mindenütt arról beszéltek, hogy a törököket hosszú idő óta nem érte ilyen kudarc. Hiszen száz esztendő óta egymásután foglalták el a különböző országokat. A balkáni népek egyike sem tudott huzamosabb ideig ellenállani s így

egymásután török uralom alá kerültek. Nagyon korán ez lett a sorsa a görögöknek, bolgároknak, szerbeknek és horvátoknak. A XV. században a román fejedelemségek is meghódítottak. Ekkor kezdődött a magyarság harca a törökökkel. Mikor ezek 1526-ban a mohácsi csatában legyőzték a magyarokat, előzönlítették egész Magyarországot. Csakhamar meghódították a Duna—Tisza között, elfoglalták Budavárát, Erdélyt pedig török fennhatóság alá vonták. De a magyarság nem adta fel a harcot. Az u. n. végvárakban megerősítette magát és elkeseredetten küzdött a további török hódítás ellen. Mialatt más nyugati népek békében fejlődtek, erősödtek és gazdagodtak, a magyarok vérük hullásával védelmezték Európát és a kereszténységet.

1552-ben különösen véres háború volt a törökök és magyarok között. A török szultán két hadsereget küldött a még magyar kézben lévő várak elfoglalására. A két hadsereg egymásután foglalta el Temesvárt, Drégelyt és Szolnokot. Ezek után egyesült és most már óriási erővel indult Eger vára ellen. A százezer főnyi török hadsereg könnyű prédának nézte Eger várát, amely gyengébb volt, mint Szolnok, s mindössze kétezer ember védte. De ezek mind magyarok voltak. Vezérek pedig messze földön híres emberek: Dobó István kapitány, Mekcsey István alkapitány, Bornemissza, Fígedy és Zoltai főhadnagyok. Vitézségük és hazaszeretetük ellen hiába volt a török minden furfangja és támadása. Valamennyi ostromot mind visszaverték, pedig az ágyuk tüzelése óriási károkat okozott a várfalakban. De a nappal okozott károkat Dobó éjjel betömte. Ostrom ostromot ért, a törökök bőszülten fenyegetőztek, de mindhiába. A magyarok minden támadást visszavertek. Az utolsó legnagyobb ostrom már-már sikerrel járt és a várfalakon itt-ott megjelent egy-egy török zászló. A kifáradt védősereg alig bírta a százezernyi török rohamát. De ekkor a várban lévő asszonyok is a katonák segítségére siettek. Forróvizet, szurkot öntöttek az ostromló törökökre, sokan pedig kardot ragadtak. A védők hősi ellenállásán végül is megtört a törökök ostroma, mely az utolsó próbálkozás volt. Október 18-án a török hadsereg elvonult Eger alól, melyet nem tudott bevenni.

Mulattató

FALUM FELÉ...

Falum felé repülnek a fellegek,
Jó anyámhoz elviszik a könnyemet.
Lehullatják rezedás kis kertjére,
Ráesik tán egy-kettő a kezére...

Nincs szerencsém, amióta eljöttem,
Ki nem tisztult soha az ég fölöttem...
Visszamennék, de a város itt fogott,
Édesanyám, sohse leszünk boldogok!

Agyagfalvi Hegyi István.

Osztozkodás hamis felek közt

Két suhanc veszekedett az útszélien. Csúnyán összekaptak valamin. Gorombán kiabáltak egymásra. Az egyik pörge kalapos, csizmás székely, a másik mezitlábás, füstös képű cigány gyerek. Egy darabig távolról néztem őket. De amikor láttam, hogy semmire sem mennek egymással s a helyzet mindjobban kezd elmérgesedni, odamentem... Elhallgattak. Meglepetten, gyanakodva néztek rám... Akkor láttam, hogy egy pénztárca miatt kaptak hajba. Görcsösen tartotta egyik az egyik, másik a másik végét s úgy néztek egymással farkasszemet.

— Mi az fiuk, mit csináltok? — kérdeztem barátságosan.

Miután mogorva tekintettel végig mértek, egymásra néztek. A székely szólalt meg.

— Ez a cigány kölyök nem akarja ideadni a bugyellárist, amit itt találtam az erdőszéli mesgyén.

— Igen, mert én láttam meg hamarabb! — mentegetődzött a cigány gyerek bátortalanul. Nyilván arra gondolva, hogy én most a kis székelynek fogom pártját. — Csak Dénes gyorsabb volt és ő kapta fel előbb...

— Mert ő lusta volt fárasztani magát. — Ázzal a kis székely jól megrántotta a pénztárca nála levő végét, de a cigány is jól tartotta a másikát.

Itt bizony nehéz lesz igazságot tenni, gondoltam. Egy darabig szünetelt a harc a két suhanc között. Én kíváncsian néztem mi lesz a pénztárca további sorsa...

— Most, hogy akartok megegyezni, ha egyik sem enged? — kérdeztem.

— Sehogy! A bugyelláris az enyém! — kiáltotta gyorsan a cigány.

A kis székely csak egykedvűen nézte a cigány szikrázó szemét.

— A nagyapád süket fél füle a tied! Te nyomorult, még neked áll feljebb? Köszönd meg, hogy megmutattam, mit találtam, — mondotta.

— Nézzétek fiuk! — csitítottam őket — így sohasem fogtok megegyezni. Osszátok meg szépen, amit találtatok és menjen mindegyik a maga útjára.

— Azt már nem! — heveskedett a cigány. — Én láttam meg hamarabb, enyém a bugyelláris!

— De én vettem fel hamarabb, te piszokfészek,

Ezen a két szón megakadt minden tudomány és jóakarát. Hiába csürtem-csavartam a dolgot, nem mentem velök semmire. Egyik megoldást az egyik, másikat a másik nem fogadta el. Én pedig azt akartam, hogy a közösen talált tárgy igazságosan legyen köztük elosztva.

A kis székely szeme felragyogott.

— Meg van! Te cigány, ti ugysis nagyon szerettek hazudni, mi székelyek is tudunk nagyokat mondani. Ebben keljünk versenyre egymással. Aki nagyobb tud mondani, legyen azé a bugyelláris. Legyen az úr a bíró. Adjuk oda nekünk addig a bugyellárist is s a végén ő adja annak, aki a versenyt megnyeri. Jó?

Ez a megoldás roppantul tetszett a cigánynak. Elfogadta. Ugylátszik, lelke mélyén arra gondolt, hogy a hazugságban senki sem versenyképes a cigánnyal. Őszintén megvallva, én is aggodalommal néztem a kis székely gyerekre, hogy mer a cigány egyellen nagy tehetségével versenyre kelni? Hisz a mese szerint a cigány még az ördögöt is becsapta a disznólopásban.

Megegyeztek. Engedelmesen ide adták a bugyellárist. Mindegyiknek három nagy hazugságot kellett elmondani. A cigány mielőtt hozzáfogott volna a versenyhez, még egyszer megkérdezte, hogy jól megértettem-e miről van szó? Megnyugtattam, hogy tökéletesen. Erre a cigány már hozzá is fogott s elképesztő nagy hazugsággal megkezdte a versenyt. Kétúnon értett hozzá. A kis székely nagyon egyszerű, szinte elhíhetetlen mesét mondott. Ez kétségbe ejtett.

— No kis székely, — mondottam — most az egyszer nem sikerül a közismert ravasz furfang...

god. Nem jó módszert választottál. Minek fogtál
Lászlá, ha nem érted ezt a nemes tudományt? A
cigány kifog rajtad. Már is a cigányé a bugyelláris!

A cigány a kis székely gyatra meséjén vér-
szemet kapott és még nagyobb, szédületesebb
hazugságba kezdett.

A verseny véget ér. A cigány nyerte meg.
Sajnáltam a kis székelyt, hogy cserben hagyta
tavasz fufangja, sőt éppen az ütötte ki kezéből
a szerencsét, hogy övé legyen a bugyelláris.

— No kis székely? Mi az igazság? — kér-
deztem, hogy ő maga mondja meg az igazat, ne-
hogy pártoskodás vádjával illessen.

A székely egykedvű maradt.

— A cigány megnyerte a bugyellárist!

Mikor át akartam adni a bugyellárist, most
már jogos tulajdonosának, a székely közbe lé-
pett.

— Megállás! Nem addig van az, kérem szé-
pen. Most jön az igazság. A cigány mondott na-
gyobbát, a fogadás szerint ő nyerte meg a „bu-
gyellárist“. De csak a bugyellárist! Mert arról
nem volt szó a fogadásban, hogy mindenestül...
Ő nyert, övé a bugyelláris, én vesztettem, enyém,
mi benne van! Ez az igazság!

Ez a leleményesség megdöbbsentett. De a
cigányt is. Hiába a székely, csak székely, még ha
annyi is, mint az öklöm. Nekí volt igaza. A ci-
gány egy darabig tiltakozott a nemvárt fordulat
ellen. De végül beismerte, hogy a kis székely
mancutabb volt s neki van igaza...

A cigány megkapta az üres bugyellárist, a
székely pedig a benne levő apró pénzt. Az egyik
váhősen, másik mosolyogva hagyta el a küzdő-
teret. A kis székely mosolyogva visszafordult s
nézésén a cigány után kiáltotta:

— Őcsém, máskor jobban nézd meg kívül
szóba, de azt is, hogy ki állt veled szóba!...

Zombory Sándor.

Két magyar sors.

— et rövid történetet akarok most elmondani,
melyek közül az egyik szemem előtt játszódott
a másikkal csak a befejezését láttam.

Bukarestbe érkezésem első napjaiban meg-
hertem a Református Leányotthon elhelyező
adájában egy kedves, fiatal lányt. Nemrég jö-
tett a falujából, mert kerek arcán még otthoni
csák nyíltak, de szeme nyugtalan kíváncsiság-
al volt tele, mintha egyszerre mindent meg-

akart volna ismerni, az egész nagy, idegen vá-
rost, új benyomásaival, nyugtalan életével. Kér-
déseimre elmondta, hogy szülei tilalma ellenére
jött ide, mert otthon nagyon unalmas és egy-
hangu az élet, csak a dolog van, semmi egyéb.
Van ugyan elég földjük, szép házuk, nincs rá
szorulva, hogy szolgáljon, de nem szereti az egy-
hangu életet. Most is előttem van még kipirult
arca, ragyogó szeme, ahogy ezeket mondta,
mintha láttam volna azt a nagyszerű, változatos
csodálatos életet, amiért könnyű szívvvel hagyta
el otthonát.

Jó helyet kapott, hiszen olyan kedves, tiszta,
szeretni való volt. De nem sok hét múlva ijedten
láttam, hogy megint helyet keres és néhány hét
elteltével megint. Sohasem volt szerencséje. Egy-
szer nagyon sápadtan és lesóványodva jött hoz-
zánk és több napig az otthonban lakott, nem is
keresve helyet, csak estefelé sétált el szípen ki-
pirosítva a közeli „Klein csárdába“ vacsorázni.
Megdöbbenve vettem észre rajta a nagy változást,
próbáltam észre téríteni, de csak nevetett aggo-
dalmaimon. Ezután sokáig nem mutatkozott, s
nem is tudtam, hol van, mert nem az Otthon
irodájából helyezkedett el. Csak néha jött a Li-
dia-körbe és akkor szerény és kedves volt, mint
régén, csak akkor hebegett zavartan, mikor a cí-
mét kérdeztem. Legutoljára az utcán találkoztam
vele és felvittem magamhoz, sokáig elbeszél-
gettünk és megigértettem, hogy haza megy, a szü-
lei is irtak, hogy nagyon várják. Bizonyos vol-
tam benne, hogy nem marad tovább itt. Mégis,
most nem régen, a Colentina-kórházban akad-
tam nyomára, ott megmondta a címét és azt is,
hogy milyen könnyű keresetre adta magát...
Mintha fejbentűttek volna, hogy nem gondoltam
én erre, miért nem jártam jobban utána, sze-
mem láttára jutott idáig? Másnap hallottam,
hogy már otthon van, csendőrök kísérték órsről-
órásra adva, mert még kiskorú volt ehhez a fog-
lalkozáshoz. Otthon van a tönkretett, megesu-
folt, szegény beteg teste, de a lelke vajon milyen
tájakon kóborol, hova jár az egyhangu, unalmas,
falusi környezetből?

A másik történetnek csak a végét láttam.
Öreg, nyolcvannyalc éves asszonyt kísértünk ki
egy szép tavaszi napon a temetőbe. Szegényes
koporsóján ez a felirat: — Botos Veronika szüle-
tett Nagyborosnyón. Utolsó éveiben az Otthon
lakója volt. A szomszédomban lakott egy parányi
szobában. Sok-sok évvel ezelőtt jött ide szolgálni,
ahogy elbeszélte, akkor jó volt — sokat dolgo-

zott, de volt mindene — férjhez ment, jó mód-
ban éltek, harminc legény dolgozott az ura mű-
helyében, mesélgette öreges reszkető hangján. De
ez mind elmúlt, az ura, gyermekei meghaltak,
nincs senkije ezen a nagy idegen világon. Nem
volt, aki gondoskodjon róla, itt az Otthonban ka-
pott végre egy kis zugot magának. Mikor tavasz-
szal beteg lett és bevittük a kórházba, nagyon
félt, hogy mi lesz vele?

— Jaj nem talállok haza! — mondogatta

riadtan, mikor meglátogattam, — de most haza-
talált.

Mégis megfájdul a szívem, ha rá gondolok,
hogy a sívár kórházi ágyon milyen szörnyű ár-
ván halt meg, hogy kereshette szegény riadt
lelke a nagy távolságokon, hegyeken, felhőkön-
tul az otthont, amíg hazaért a földi út végén. Ó,
Istenem, melyiket sirassuk inkább, azt a fiatal
lányt, aki úgy ment haza, vagy ezt az öreg asz-
szonyt, aki így itt maradt? *Bereczky Klára.*

Apróságok • Adomák

Hogyan küzd a német légi- haderő?

Lapunk előző számában egy
lengyel tiszt vallomása alap-
ján részletesen ismertettük a
német szárazföldi hadsereg
harcmodorát. Az alábbiakban
leírjuk, hogy a német repülők
milyen módszerrel intéznek tá-
madást fontos katonai pontok,
erődök és állomások ellen. Az
alábbiakban egy nagyon fontos
vasuti csomópont elpusztítását
írjuk le.

Legelőször is német felderítő
repülőgépek vonultak ki és
fényképfelvételekben, térképek-
ben, feljegyzésekben állapítot-
ták meg az elpusztítandó terü-
let földrajzi és katonai helyzete-
tét. Amint a repülőgépek visz-
szaérkeztek kiindulási pont-
jukra, motorkerékpáros oszta-
gok vették át tőlük kidolgo-
zásra a fényképlemezeket és
filmeket s elszállították a pa-
rancsnoksághoz. Nehány óra
mulva a parancsnokság a fény-
képek és térképek alapján
megküldötte a terveket a repülő
osztagnak. A fényképfelvéte-
lekből kiderült, hogy az állo-
más környékén légihaderő is
tanyázik. Ezért legelőször is
ennek a megsemmisítésére kel-
lett törekedni. Német vadász
repülőgépek repültek ki és tá-

madták meg az állomás kör-
nyékét védő lengyel repülőket.
Miután a német repülők na-
gyobb számukkal és hadi fel-
készültségükkel legyőzték a
lengyel repülőket, azonnal visz-
szarepültek kiindulási helyükre
és a parancsnok haditerve sze-
rint könnyű bombavető gépek
repültek ki, hogy az állomás
környékén felállított léghá-
rító ütegeket elpusztítsák. A
német bombavetők olyan nagy
számban vonultak fel az állo-
más környékén levő légvédelmi
ütegek elpusztítására, hogy ne-
hány perc leforgása alatt a len-
gyel léghárító ágyuk harc-
képtelenné lettek. Ekkor a
könnyű bombavetők is vissza-
tértek kiindulási helyükre és a
parancsnokság terve szerint
most utnak indultak a nehéz
bombavető repülőgépek, hogy
zavartalanul teljesítsék a reá-
juk bízott pusztító feladatot. A
nehéz bombavetőgépek egész
tömeg 250 kiló sulyu bombát
dobtak az állomásra, teljesen
elpusztították az állomás épü-
letét és a vasuti vágányokat.
Ezáltal lehetetlenné tették,
hogy a menekülő lengyel csa-
patok hadifelszerelésüket mö-
göttes országrészbe szállítha-
sák és megmenthessék a néme-
tek elől. Érdekes, hogy a kü-
lönböző repülőrajokat mindig
megfigyelő gépek is kísérik,
amelyek pontos fényképfelvé-

teleket készítenek és ezáltal
lehetővé teszik, hogy a haditer-
vet ellenőrizni, esetleg módosi-
tani lehessen.

Sok betegséget terjeszt a pénz.

A legújabb vizsgálatok sze-
rint a fémből készült pénzeken
kevesebb fertőzést okozó csirát
lehet találni, mint a papírpén-
zeken. A legtisztább papírpén-
zen is 20—30-szor annyi fer-
tőző csira van, mint a fém pénz-
zeken. A csirák között nagyon
veszedelmesek is találhatók. Így
például egy német kutató egy
nagyon piszkos, papír bankje-
gyen megszámlált csirák kö-
zött hetvenötezer difteria, avagy
torokgyík bacillust talált. Ezek
a megállapítások figyelmeztet-
nek, hogy ha pénzzel járunk,
utána alaposan mossuk meg
kezeinket.

Elefántokkal is szántanak Németországban.

Lapunk előző számának —
„Képes rovat”-ában — közöl-
tük, hogy Németországban a
kormány mindent elkövet, hogy
az őszi gazdasági munkálatok
zavartalan lefolyását biztosítsa.
Képen mutattuk be, hogy a nő-
ket is betanították a traktor-
ral való szántásra és nők vezet-
tik a szántó traktorokat. Hogy
mennyire gondosan járnak el a
németek, bizonyítja, hogy az
idomított vadállatokat is fel-
használják az őszi mezőgazda-

Tanácsadó

Azon előfizetőink részére, akik bármely ügyből kifolyólag tanácsra szorúlnak, ezen rovatunkban készségesen megadjuk a választ. Tekintettel arra, hogy szakértőinknek a tanácsadásért fizetnünk kell, felkérjük olvasóinkat, hogy a beküldött tanácskérő levélhez mellékeljenek 20 lejt (orvosi tanácsokért 30 lejt), könnyebbség okáért bélyegben. A tanácsadás költségeit mi nem fedezhetjük. Ha a választ levélben kívánják, ezenfelül még külön portódíj is beküldendő. Csak azokra a levelekre válaszolunk, amelyekhez a 20 lejt is csatolva van. Fenntartjuk azonban azt a jogot, hogy olyan levelekre, amelyek közérdekűek, a választ lapunkban adjuk meg.

B. Körtetermését a varasodás nevű betegség tette tönkre. Valószínűnek tartjuk, hogy fáit északi fekvésben állanak, koronájuk el van sűrűsödve, vagy körülöttük nagyon sűrű gyümölcsös van. Mindenesetre a talajban is lehet hiba, ezért a fák nem elég élet-erősek és a betegségek elhatalmasodnak a fákon. A szakszerű permetezések mellett ajánljuk, hogy körtefáinak koronáit ritkítsa ki és alkalmazzon érett istálló trágyával alapos trágyázást. A permetezésre nézve figyelmébe ajánljuk, hogy a téli permetezés mellett a tavaszi permetezések elvégzésére is fordítson nagy gondot.

H. M. Szives sorait megkaptuk és arra a következőket válaszoljuk. A kaliforniai paizstetű ellen való védekezésről lapunkban nagyon sokszor írtunk. Részletesen foglalkoztunk mind a téli, mind a tavaszi és nyári védekezési eljárásokról. Levélben azt kérdezi,

hogy házilag hogyan készíthető nikotintartalmu permetező folyadékot. Erre nézve a következőket tanácsoljuk. Az Ön által írt dohányszárat és dohány hulladékot meg kell főzni. A főzetet leszűrve és felhígítva jól fel lehet használni permetezésre. Mindenesetre felhívjuk figyelmét arra, hogy illetékes hatóságoknál érdeklődjön meg, szabad-e ilyen célra a dohány-hulladékot és szárat felhasználni? A dohány levelet semmiesetre sem szabad ilyen célra használni, mert ezáltal kihágást követ el. Figyelmeztetjük továbbá arra, hogy a dohánytermelés csak különleges engedély mellett folytatható.

F. I. Leírásából arra következtetünk, hogy a fiatal hársfáit egy atka támadta meg. Ez a kártevő rendkívül apró, szabadszemmel alig látszik. A levelek alján telepszik meg és elszívja a táplálé nedveket. Ez aztán a levelek korai sárgulását és lehullását okozza. Az atkák a fa törzsén telelnek át, tavasszal tehát a fák törzsét alaposan permetezze meg ugyanolyan permetezőszerrel, mint amilyent a gyümölcsös kertben használ.

F. J. Az időjárás kutatók által milliméterekben kifejezett esőt, a következőképpen kell érteni. Tíz milliméter eső például azt jelenti, hogy ha a lehullott eső a föld felszínén megmaradt volna, a föld színét tíz milliméter, tehát egy centiméter vastag vírzéteg borítaná. Egyszerűbben megértjük a következőkből. A milliméterekben kifejezett esőmennyiség azt fejezi ki, hogy egy négyzetméter területre hány liter eső esett? Így például tíz milliméteres eső azt jelenti, hogy egy négyzetméter területre tíz liter víz hullott. Harminc milliméter harminc litert jelent és így tovább.

sági munkák elvégzése során. A német kormány elrendelte, hogy egy nagy állatkert idomított elefántjaival szántsák fel egy közeli község határát.

Orvosságot készítenek a tengervizből.

A vegyészetben és gyógyászatban annyira fontos brómot a tengervizből készítik. A tengervizet különleges gépezeteken és szűrőkön szivattyúzzák át, melyek a brómot kiválasztják a tengervizből. A folyamat nagyon bonyolult, mert a tengerben sok más vegyi anyag van. Első helyen áll a konyhasó. Megjegyezzük, hogy a tengerben a só mellett vas, magnézium, sőt kevés arany is van. Így tehát a tenger vizéből valóban lehet aranyat készíteni, azonban ez az arany a folyók vizével jutott a tengerbe. Nagyon sok folyó iszapja ugyanis aranytartalmu, mert a folyó aranyércekben bővelkedő hegyekben ered, vagy pedig olyan vidéken folyik át, ahol a kőzetek aranyban bővelkednek. Az említett anyagokon kívül a tengervíz még nagyon sok más értékes vegyi anyagot tartalmaz. A hiba csak abban van, hogy a vegyi anyagoknak a tengerből való kivonása meglehetősen bonyolult és így óriási összegbe kerül.

A tanu.

Biró: A két ellenfél tehát székekkel támadt egymásra. Maga miért nem lépett közbe, hogy békét teremtsen közöttük?

Tanu: Akartam én, kérem, de nem volt több szék kezűgyben.

Minden magyar jegyezze jól meg, hogy a magyar egyházak biztosító intézete a

Minerva Biztosító Részvénytársaság

Tehát magyar kötelesség biztosítását ide átadni

zolt, de volt mindene — férjhez ment, jó mód-
ban éltek, harminc legény dolgozott az ura mű-
helyében, mesélgette öreges reszkető hangján. De
ez mind elmúlt, az ura, gyermekei meghaltak,
nincs senkijé ezen a nagy idegen világon. Nem
volt, aki gondoskodjon róla, itt az Otthonban ka-
pott végre egy kis zugot magának. Mikor tavasz-
szal beteg lett és bevittük a kórházba, nagyon
félte, hogy mi lesz vele?

— Jaj nem találók hazá! — mondogatta

riadtan, mikor meglátogattam, — de most haza-
talált.

Mégis megfájdul a szívem, ha rá gondolok,
hogy a sívár kórházi ágyon milyen szörnyű ár-
ván halt meg, hogy kereshette szegény riad-
telke a nagy távolságokon, hegyeken, felhőkön-
tul az otthont, amíg hazaért a földi út végén. Ó,
Istenem, melyiket sirassuk inkább, azt a fiatal
lányt, aki úgy ment haza, vagy ezt az öreg asz-
szonyt, aki így itt maradt? *Bereczky Klára.*

Apróságok • Adomák

Hogyan küzd a német légi- haderő?

Lapunk előző számában egy
lengyel tiszt vallomása alap-
ján részletesen ismertettük a
német szárazföldi hadsereg
harcmodorát. Az alábbiakban
leírjuk, hogy a német repülő-
k milyen módszerrel intéznek tá-
madást fontos katonai pontok,
erődök és állomások ellen. Az
alábbiakban egy nagyon fontos
vasuti csomópont elpusztítását
írjuk le.

Legelőször is német felderítő
repülőgépek vonultak ki és
fényképfelvételekben, térképek-
ben, feljegyzésekben állapítot-
ták meg az elpusztítandó terü-
let földrajzi és katonai helyze-
tét. Amint a repülőgépek vis-
szaérkeztek kiindulási pont-
jukra, motorkerékpáros oszta-
gok vették át tőlük kidolgo-
zásra a fényképlemezeket és
filmeket s elszállították a pa-
rancsnoksághoz. Nehány óra
mulva a parancsnokság a fény-
képek és térképek alapján
megküldötte a terveket a repülő
osztagnak. A fényképfelvéte-
lekből kiderült, hogy az állo-
más környékén légihaderő is
tanyázik. Ezért legelőször is
ennek a megsemmisítésére kel-
lett törekedni. Német vadász
repülőgépek repültek ki és tá-

madták meg az állomás kör-
nyékét védő lengyel repülőket.
Miután a német repülő-
k nagyobb számukkal és hadi fel-
készültségükkel legyőzték a
lengyel repülőket, azonnal vis-
szarepültek kiindulási helyükre
és a parancsnok haditerve sze-
rint könnyű bombavető gépek
repültek ki, hogy az állomás
környékén felállított léghár-
tító ütegeket elpusztítsák. A
német bombavető-
k olyan nagy
számban vonultak fel az állo-
más környékén levő légvédelmi
ütegek elpusztítására, hogy ne-
hány perc leforgása alatt a len-
gyel léghárító ágyuk harc-
képtelenné lettek. Ekkor a
könnyű bombavető-
k is vissza-
tértek kiindulási helyükre és a
parancsnokság terve szerint
most utnak indultak a nehéz
bombavető repülőgépek, hogy
zavartalanul teljesítsék a reá-
juk bízott pusztító feladatot. A
nehéz bombavetőgépek egész
tömeg 250 kiló sulyu bombát
dobtak az állomásra, teljesen
elpusztították az állomás épü-
letét és a vasuti vágányokat.
Ezáltal lehetetlenné tették,
hogy a menekülő lengyel csa-
patok hadifelszerelésüket mö-
göttes országrészbe szállíthas-
sák és megmenthessék a néme-
tek elől. Érdekes, hogy a kü-
lönböző repülőrajokat mindig
megfigyelő gépek is kísérik,
amelyek pontos fényképfelvé-

teleket készítenek és ezáltal le-
hetővé teszik, hogy a haditer-
vet ellenőrizni, esetleg módosi-
tani lehessen.

Sok betegséget terjeszt a pénz

A legujabb vizsgálatok sze-
rint a fémből készült pénzek
kevesebb fertőzést okozó csirát
lehet találni, mint a papírpén-
zek. A legtisztább papírpén-
zen is 20—30-szor annyi fer-
tőző csira van, mint a fém-
pénzen. A csirák között nagyon
veszedelmesek is találhatóak. Így
például egy német kutató egy
nagyon piszkos, papír bank-
gyen megszámlált csirák kö-
zött hetvenötezer difteria, avagy
torokgyík bacillust talált. Ezek
a megállapítások figyelmeztet-
nek, hogy ha pénzzel járunk,
utána alaposan mossuk meg
kezeinket.

Elefántokkal is szántanak Németországban.

Lapunk előző számának
„Képes rovat”-ában — közöl-
tük, hogy Németországban
kormány mindent elkövet, hogy
az őszi gazdasági munkálatok
zavartalan lefolyását biztosítsa.
Képen mutattuk be, hogy a né-
metek is betanították a traktor-
ral való szántásra és nők vezé-
rik a szántó traktorokat. Hog-
mennyire gondosan járnak el
németek, bizonyítja, hogy a
idomított vadállatokat is fel-
használják az őszi mezőgazda-

sági munkák elvégzése során. A német kormány elrendelte, hogy egy nagy állatkert idomított elefántjaival szántsák fel egy közeli község határát.

Orvosságot készítenek a tengervizből.

A vegyészeten és gyógyászatban annyira fontos brómot a tengervizből készítik. A tengervizet különleges gépezeteken és szűrőkön szivattyúzzák át, melyek a brómot kiválasztják a tengervizből. A folyamat nagyon bonyolult, mert a tengerben sok más vegyianyag van. Első helyen áll a konyhasó. Megjegyezzük, hogy a tengerben a só mellett vas, magnézium, sőt kevés arany is van. Így tehát a tenger vizéből valóban lehet aranyat készíteni, azonban ez az arany a folyók vizével jutott a tengerbe. Nagyon sok folyó iszapja ugyanis aranytartalmu, mert a folyó aranyércekben bővelkedő hegyekben ered, vagy pedig olyan vidéken folyik át, ahol a kőzetek aranyban bővelkednek. Az említett anyagokon kívül a tengerviz még nagyon sok más értékes vegyianyagot tartalmaz. A hiba csak abban van, hogy a vegyianyagoknak a tengerből való kivonása meglehetősen bonyolult és így óriási összegbe kerül.

A tanu.

Bíró: A két ellenfél tehát székekkel támadt egymásra. Magamért nem lépett közbe, hogy békét teremtsen közöttük?

Tanu: Akartam én, kérem, de nem volt több szék kezűgyben.

Tanácsadó

Azon előfizetőink részére, akik bármely ügyből kifolyólag tanácsra szorulnak, ezen rovatunkban készségesen megadjuk a választ. Tekintettel arra, hogy szakértőinknek a tanácsadásért fizetnünk kell, felkérjük olvasóinkat, hogy a beküldött tanácskérő levélhez mellékeljenek 20 lej (orvosi tanácsokért 30 lej), könnyebbség okáért bélyegben. A tanácsadás költségeit mi nem fedezhetjük. Ha a választ levélben kívánják, ezenfelül még külön portódíj is beküldendő. Csak azokra a levelekre válaszolunk, amelyekhez a 20 lej is csatolva van. Fenntartjuk azonban azt a jogot, hogy olyan levelekre, amelyek közérdekűek, a választ lapunkban adjuk meg.

B. Körtetermését a varasodás nevű betegség tette tönkre. Valószínűnek tartjuk, hogy fái északi fekvésben állanak, koronájuk el van sűrűsödve, vagy körülöttük nagyon sűrű gyümölcsös van. Mindenesetre a talajban is lehet hiba, ezért a fák nem elég élet-erősek és a betegségek elhatalmasodnak a fákon. A szakszerű permetezések mellett ajánljuk, hogy körtefáinak koronáit ritkítsa ki és alkalmazzon érett istálló trágyával alapos trágyázást. A permetezésre nézve figyelmébe ajánljuk, hogy a téli permetezés mellett a tavaszi permetezések elvégzésére is fordítson nagy gondot.

H. M. Szíves sorait megkaptuk és arra a következőket válaszoljuk. A kaliforniai paizstetű ellen való védekezésről lapunkban nagyon sokszor írtunk. Részletesen foglalkoztunk mind a téli, mind a tavaszi és nyári védekezési eljárásokról. Levelében azt kérdezi,

hogy házilag hogyan készíthet nikotintartalmu permetező folyadékot. Erre nézve a következőket tanácsoljuk. Az Ön által írt dohányszárat és dohány hulladékot meg kell főzni. A főzetet leszűrve és felhígítva jól fel lehet használni permetezésre. Mindenestre felhívjuk figyelmét arra, hogy illetékes hatóságoknál érdeklődjön meg, szabad-e ilyen célra a dohány-hulladékot és szárat felhasználni? A dohány levelét semmiesetre sem szabad ilyen célra használni, mert ezáltal kihágást követ el. Figyelmeztetjük továbbá arra, hogy a dohánytermelés csak különleges engedély mellett folytatható.

F. I. Leírásából arra következtetünk, hogy a fiatal hársfáit egy atka támadta meg. Ez a kártevő rendkívül apró, szabadszemmel alig látszik. A levelek alján telepszik meg és elszívja a tápláló nedveket. Ez aztán a levelek korai sárgulását és lehullását okozza. Az atkák a fa törzsén telepednek át, tavasszal tehát a fák törzsét alaposan permetezze meg ugyanolyan permetezőszerrel, mint amilyent a gyümölcsöskertben használ.

F. J. Az időjárás-kutatók által milliméterekben kifejezett esőt, a következőképpen kell érteni. Tíz milliméter eső például azt jelenti, hogy ha a lehullott eső a föld felszínén megmaradt volna, a föld színét tíz milliméter, tehát egy centiméter vastag vízréteg borítaná. Egyszerűbben megértjük a következőkből. A milliméterekben kifejezett esőmennyiség azt fejezi ki, hogy egy négyzetméter területre hány liter eső esett? Így például tíz milliméteres eső azt jelenti, hogy egy négyzetméter területre tíz liter víz hullott. Hárminec milliméter harminec litert jelent és így tovább.

Minden magyar jegyezze jól meg, hogy a magyar egyházak biztosító intézete a

Minerva Biztosító Részvénytársaság

Tehát magyar kötelesség biztosítását ide átadni

Szerkesztői üzenetek

Alább felsoroltaknak köszönetet mondunk a bejelentett új előfizetőkért.

B. I. Kozmás, S. J. Gyulakuta, Z. L. Gálospetri, D. M. Kőrispatak, G. K. Etéd, M. Gy. Geges.

ELŐFIZETŐINKHEZ! Amint előző számainkban közöltük, megbizottaink felkeresik azon előfizetőinket, akik hátrálékban vannak, hogy az előfizetési hátrálékukat tőlük felvegyék. Ezen megbizottaink közül Vinczeffy Sándor Udvarhely megyének azon részeit látogatja meg, ahol utóbbi időben nem volt, elsősorban a Homoród mentén levő községeket. Kováts Endre tovább folytatja Marostorda megyében munkáját és hasonlóképp azon községeket keresi fel, ahol még nem volt. Török István Kolozsmegyének a mezőségi járásait, továbbá Szolnok-Doboka megyének számosújvári és kékesi járásaiban levő előfizetőinket keresi fel. Tóth Imre tovább folytatja Krassó-, Szörény és Temes megyében munkáját. Felkérjük azon előfizetőinket, akik még nem rendezték f. év végéig szóló hátrálékaikat, sziveskedjenek megbizottainknak szabályszerű nyugta ellenében kifizetni. Azon előfizetőinket, akikhez ez alka-

lommal nem küldhetünk megbizottakat, felkérjük, hogy a lap-példányaikhoz mellékelte és kitöltött postautalvány felhasználásával küldjék be az ott feltüntetett összeget.

M. S. Ujszékely. Megállapítottuk, hogy Önnek volt igaza s így csak a f. évi díj beküldését kérjük.

M. E. Brassó. A küldött 250 lejből 150 lejt a Magyar Nép előfizetési díjául könyveltük el 1939 dec. 31-ig, míg a fennmaradó 100 lejt az Új Cimbora kiadóhivatalának adtuk át Kemény György (Brassó) részére s ezzel előfizetése 1939 július 1-ig nyert elrendezést.

A következő befolyt pénzeket nyugtázzuk: S. I. Misztbánya 143, N. E. Érszentkirály 155, ifj. K. F. Radnót 95, V. B. Csikszere-da 155, B. J. Árpád 155, Sch. F. Sztancsafalva 175, özv. Sch. A.-né Piski 155, Sch. M. Gyulavarsánd 155, id. S. M. Simonyifalva 155, H. A. Mezőbaj 155, E. Gy. Alsómező 155, K. A. Érabrány 150, P. N. S. Bihardiószeg 155, özv. Cs. G.-né Maksa 155, L. K. Felsőesertés 155, N. A. Darlós 65, özv. B. M.-né Búrgezd 155, K. E. Érhátvan 155, F. A. Érendréd 155, N. J. Érsemlyén 155, id. Cs. S. Érkörtvélyes 150, özv. M. Gy.-né Dészháza 155, P. J. A.-né Diószad 155, K. F. Kraszna 150, id. B. L.

Szinérváralja 155, N. J. M.-é Patóháza 155, T. Gy. Krasznabéltek 85, B. S. Mezőzáh 150, Gy. A. Csehétfalva 100, H. Gy. Temesfalva 150, özv. T. L.-né Désakna 150, P. A. Majlátfalva 150, V. Z. Gencs 155, özv. N. F.-né Komlós 155, id. B. M. Vadász 150, T. I. Aradgáj 155, M. K. Szamosudvarhely 150, D. J. Csomakőrös 155, Sz. F. és Sz. M. Dicsőszenmárton 150—150, S. J. Jobbágytelke 155, M. B. S. Szamoskrassó 155, Ny. T. Vetés 130, D. M. Érsemlyén 155, D. P. Gálospetri 155, F. I. Gilvác 155, R. D. Iriny 155, B. L. Alsóegregy 155, B. S. és Z. J. Mezőpetri 155—155, M. I. Bácsfalu 155, Hitsz. Hosszumező 305, M. K. Magyarberkesz 80, Sz. G. Királydaróc 155, M. J. Géres 155, H. S. Krasznabéltek 155, Gálospetriről: Id. K. J. 155, S. S. 155, és Z. P. 155, F. T. Krasznarécs 155, E. B.-né Kézdiálbis 215, O. S. Kovászna 305, P. P. Borosjenő 150, L. A. D. Székelyszentkirály 100, T. I. Ozdola 155, K. J. Magyarásáros 150, Özv. Sz. M.-né Sáromberke 155, I. M. Fehéregyháza 155, K. K. Magyarásáros 155 lej.

Laptulajdonos: Magyar Nép Rt.
Főszerkesztő: Gyallay Domokos.
Felelős szerkesztő és ügy. igazgató:
dr. Szász Ferenc.

Minerva Rt. nyomdája Kolozsvár,
Serv. Cenz. C. VI. A. Bun de imprimat.

Tapasztalt és tanult gazda termését meg háromszorozhatja.

GAZDATUDOMÁNY

A legjobb tanácsadó dr. Nagy Endre és dr. Szász Ferenc

című közel 700 oldalas, számos magyarázó képpel díszített, teljes gazdasági szakkönyve. A „Magyar Nép” előfizetői számára a könyv kézbesítési díjjal együtt csak 80 lej, a bolti ár egyébként 90 lej. A rendelés összegét kérjük előre beküldeni, mert utánvételezéssel többbe kerül.

Megrendelhető a Magyar Nép kiadó-hiyatalában Kolozsvár,
Str. Barón L. Pop 5.

GAZDATUDOMÁNY

Igyekezék mindeki mielőbb beszerezni a

című könyvet, mely a legjobb tanácsadó.

Varsó hősei.

A világ osztatlan elismerése és csodálata mellett vívott hősi küzdelem befejeződött, Lengyelország teljesen a két hódító szomszédnak, németeknek és oroszoknak hatalma alá került.

Varsó hősei, amint képünk mutatja, a teljesített kötelesség tudatában, fölemelt fővel vonulnak ki a harcok színhelyéről.

Marinescu tábornok.

Bukarest rendőrőfkapitánya, Marinescu tábornok, fontos szerepet játszott a Calinescu meg-

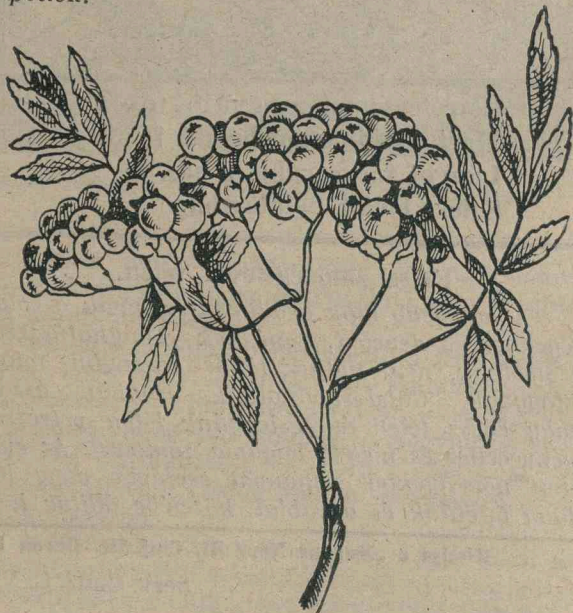

gyilkolását követő megtorló intézkedésekben. Ujabbán a Romániába özönlött lengyel menekültek ügyének intézése okoz nagy gondot neki.

Tanuld meg!

Jó kávépótló-szer készül a berkenyéből.

Sokféle kávépótló szer ismeretes. Legujabban Németországban nagyon felkapták a vörös bogyóju berkenyét. A berkenye erdeinkben is terem és könnyen nagy mennyiséget lehet összegyűjteni. Az összeszedett berkenye-bogyókat meg kell szárítani és használat előtt meg kell pörkölni. A megpörkölt berkenye bogyókat megőröljük, mint a kávé és éppen úgy készítjük el, mint ahogyan a kávé szoktuk. Az ilyen módon elkészített berkenye kávépótléknak is kitűnően felhasználható, jobb és olcsóbb, mint a bolti kávépótlék.

Marék földet kapálunk ki,

Csöndes fészken ott a krumpli.

Ezzel él palota, viskó,

Nemcsak főtnak, másnak is jó.

Vigyázz magadra!

Petróleummal ne gyújts tüzet,
Mert legtöbbször bajjal fizet.
Lángot fog a ruha, a haj,
S lesz belőle halálos baj.

Friss zöldség-levél télen.

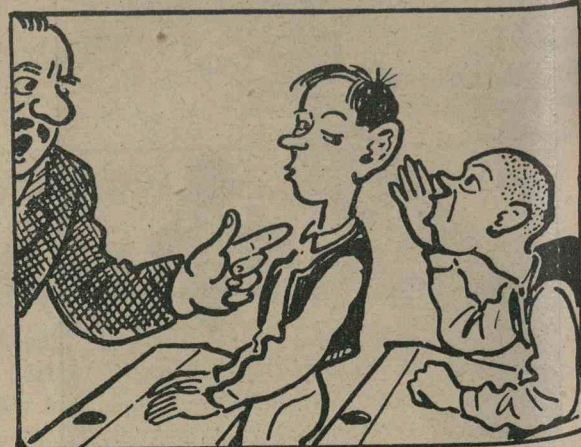
A hidegebb idők beálltával azoknak a zöldségeknek a leveleit, amelyek konyhafűszerül szolgálnak, nem tudjuk többé használni, mivel lefagynak. Gondoskodhatunk azonban arról, hogy egész télen át el legyünk látva petrezselyem, celler és metélő hagyma zöldjével. Az említett növényekből néhányat cserépbe vagy ládába ültetünk és az ablak közelébe állítva haj-

tatjuk. Ilyen módon egész télen át friss zöldség-levéllel láthatjuk el a konyhát.

Készítsünk szőlőizet!

A szőlőizet nálunk alig ismerik, pedig kitűnő és egészséges eledel. Készítési módja a következő. Szőlőiz céljára lehetőleg színes szőlőfajtákat használjunk, mert ezek tetszetősebb színű izet szolgáltatnak. A husos, vastagabb héjú és kevés magvu fajtákból készíthetünk kitűnő izet. Ha a szőlőbogyók elég édesek, cukorra sincsen szükség. Az iz készítése alkalmával a bogyókat szárról leszakítjuk és jól felfőzzük. A felfőzött szőlőt szitán vagy paradicsomtörőn áttörjük és azután lapos lábásban, jó tűzön hirtelen besűrűsítjük. A besűrűsítés után üvegekbe tesszük és kigőzöljük. Ilyen módon nemcsak kellemes ízű és egészséges csemegéhez, hanem nagyon tápláló és olcsó eledelhez jutunk.

Káros segedelem.

— Ne segíts neki sugással te, hiszen ilyenformán nem az esze, hanem a füle nő naggyal.

Kiadja a „Magyar Nép“ Rt. Cluj, Str. Baron L. Pop 5. — Minerva Rt. nyomdája, Kolozsvár. 4441

Serv. Cenz. C. VI. A. Bun de imprimat.